

Förvaltningsprocessenhet 2
Göteborg
[REDACTED]

Överklagande
2026-07-07

UM 12664-25

Förvaltningsrätten i Göteborg, migration
Box 53197
400 15 Göteborg

KAMMARRÄTTEN
Förvaltningsrätt
Avdelning 04
INKOM: 2026-07-07
MÅLNR: UM 7098-26
AKTBIL: 1

Mål nr UM 12664-25

Fahima Ayub Khan ./. Migrationsverket

Överklagande

Klagande

Migrationsverket, Förvaltningsprocessenheten i Göteborg.

Motpart

Ayub Khan, Fahima, född [REDACTED], kvinna, medborgare i Indien.

Ombud: juristerna Alexander Troedsson och Maxine Kvarnström, Centrum för rättvisa
[REDACTED]

Överklagat avgörande

Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolens dom från 25 juni 2026, målnummer UM 12664-25. Migrationsverkets ärendenummer 52105578.

Saken

Uppehållstillstånd för studier m.m.

Yrkanden

Migrationsverket yrkar att Migrationsöverdomstolen

1. meddelar prövningstillstånd enligt 16 kap. 12 § 1 utlänningslagen (UtlL),
2. upphäver migrationsdomstolens avgörande och fastställer Migrationsverkets beslut.

Grunder

Det föreligger skäl att bevilja prövningstillstånd med stöd av 16 kap. 12 § 1 UtlL för att pröva frågorna om vilken omfattning av aktivitet som ingår i kravet på heltidsstudier enligt 5 b kap. 3 § UtlL för en doktorand, samt vad som kan bedömas vara en mindre avvikelse från kravet på heltidsstudier för en doktorand.

Migrationsverket

Förvaltningsprocessenhet 2 Göteborg

Besöksadress Vestagatan 2 A **Postadress** Box 1087 SE-40523 Göteborg

Telefon 0771-235 235

E-post via: www.migrationsverket.se/e-post **Hemsida:** www.migrationsverket.se **Organisationsnr:** 202100-2163

Utveckling av talan

Bakgrund

Fahima Ayub Khan har haft uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning sedan den 1 september 2021. Hennes senaste beviljade uppehållstillstånd gällde från och med den 2 september 2023 till och med den 9 december 2024. Tillstånden har avsett doktorandstudier.

Den 4 december 2024 lämnade Fahima Ayub Khan in en ansökan om förlängt uppehållstillstånd för studier.

Migrationsverket avlog den 21 oktober 2025 Fahima Ayub Khans förlängningsansökan på grund av att kravet på heltidsstudier inte var uppfyllt, varken vid en bakåtsyftande kontroll eller en framåtsyftande bedömning.

Fahima Ayub Khan överklagade Migrationsverkets beslut. Migrationsdomstolen bedömde att det inte framkommit annat än att den aktuella tjänstledigheten inte haft påverkan på hennes studieresultat. Vid en sammantagen bedömning kom domstolen fram till att det inte framstår som rimligt att avslå Fahima Ayub Khans förlängningsansökan i förhållande till de olägenheter som ett sådant beslut skulle medföra för henne.

Skäl för prövningstillstånd

Ett krav för att beviljas uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning är att den sökande är antagen till en utbildning på heltid (5 b kap. 3 § UtIL). Det räcker dock inte att vara *antagen* till en utbildning på heltid, utan det ska även vara fråga om att studenten på heltid följer ett studieprogram (student- och forskardirektivet artikel 3.3).

Tillståndstiden för ett uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning kan förlängas (5 b kap. 17 § UtIL). Tillståndstiden får dock inte förlängas om bland annat förutsättningarna i 5 b kap. 3 § UtIL inte är uppfyllda. Det innebär att det finns ett krav på heltidsstudier även i samband med en förlängning. I förarbetena (prop. 2019/20:9 s. 182) anges i författningskommentaren till 5 b kap. 17 § UtIL att det vid bedömningen av om förutsättningarna för tillståndet är uppfyllda ska göras en helhetsbedömning. En mindre brist i uppfyllelsen av förutsättningarna bör inte ses isolerad utan bedömas mot bakgrund av uppfyllelsen av förutsättningarna över tid. I student- och forskardirektivet anges att beslut om att avslå en ansökan om förlängning av ett tillstånd ska fattas med beaktande av de särskilda omständigheterna i fallet och med respekt för proportionalitetsprincipen (artikel 7.7).

Studenter som bedriver utbildning på forskarnivå (doktorander) får ha en anställning som doktorand (5 kap. 1 § högskoleförordningen). Den anställda doktoranden får i begränsad omfattning arbeta med så kallad institutionstjänstgöring, det får inte röra sig om mer än 20

procent av full arbetstid (5 kap. 2 § högskoleförordningen).

I sammanhanget kan upplysningsvis nämnas att det förekommer att så kallade industridoktorander (doktorander som kombinerar akademisk forskning med arbete inom exempelvis industri och näringsliv) arbetar mer än 20 procent. Det är något som Migrationsverket kan acceptera som en del av heltidsstudier under förutsättning att anställningen har direkt koppling till studierna och att doktoranden kan ägna en så stor del åt utbildningen att den kan slutföras inom åtta år om det är en doktorsexamen, eller fyra år om det är en licentiatexamen. Industridoktorandernas särskilda upplägg med arbete utanför lärosätet ska dock inte blandas samman med den fråga som nu är för handen.

En antagning/anställning som doktorand hos lärosätet kan alltså i enlighet med bestämmelserna i högskoleförordningen innehålla upp till 20 procents institutionstjänstgöring. Det är därför Migrationsverkets bedömning att en doktorand kan uppfylla utlänningslagens krav på heltidsstudier genom en kombination av studier och institutionstjänstgöring, under förutsättning att den totala tid som doktoranden studerar respektive tjänstgör på institution uppgår till 100 procent.

I nu aktuellt ärende har Fahima Ayub Khan varit tjänstledig från den del om 20 procent som avser institutionstjänstgöring från den 1 augusti 2024 till och med den 31 augusti 2025. Under handläggningen av ansökan om förlängning av uppehållstillståndet framkom att hon var beviljad motsvarande tjänstledighet den 1 oktober 2025 till och med den 10 mars 2026. Migrationsverket noterar att det av domstolens avgörande däremot framgår att hon var tjänstledig från sin institutionstjänstgöring från den 15 augusti 2024 till och med den 31 oktober 2025. Det finns inga uppgifter om att Fahima Ayub Khan ökat eller planerade att öka andelen doktorandstudier i en grad som motsvarade tjänstledigheten. Det är därmed ostridigt att hon under en längre period, under föregående tillståndstid och den ansökta tillståndstiden, hade en aktivitet som inte uppgick till 100 procent.

Migrationsdomstolen framför att Fahima Ayub Khan bedrivit studier i samma takt som om hon inte varit tjänstledig, dvs 80 procent. Samt att det är studier och inte institutionstjänstgöring som är syftet med hennes tillstånd. Migrationsverket tolkar det som att domstolen menar att den andel som avser institutionstjänstgöring därmed kan räknas bort vid bedömningen av kravet på heltidsstudier. Med andra ord, kravet på heltidsstudier för en doktorand bedöms vara uppnått vid en aktivitet om 80 procent. Migrationsverket menar att en sådan slutsats inte står i överensstämmelse med student- och forskardirektivets beskrivning av heltid eller hur heltid kommit till uttryck i 5 b kap. 3 § UtIL.

Doktoranderna ses av lagstiftaren som viktiga för att svensk forskning och innovation ska hålla hög kvalitet och vara konkurrenskraftig på en global arena. Nyligen infördes

lagändringar utifrån prop. 2025/26:1 46 *Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och doktorander samt åtgärder för att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier.*

Det finns dock inga särregleringar vad gäller kravet på heltidsstudier, varken för doktorander eller någon annan grupp av studenter.

Det är av vikt för rättstillämpningen att Migrationsöverdomstolen klargör om utlänningslagens krav på heltidsstudier är uppfyllt om en doktorand har en aktivitet på 80 procent. Om det räcker med den aktivitetsnivån är det viktigt att det klargörs i praxis, så att Migrationsverket inte ställer högre krav än vad lagstiftningen syftar till. Det är även viktigt för lärosätena att detta klargörs.

Om svaret på ovan frågeställning är att kravet på heltidsstudier inte är uppfyllt med en aktivitet på 80 procent, då är det av vikt att det klargörs om det i samband med en förlängningsansökan är att bedöma som en mindre avvikelse i kravet på heltidsstudier om en doktorand under en längre tid haft en aktivitet på 80 procent.

Argumentation i sak

Det är Migrationsverkets uppfattning att en doktorand för att uppfylla kravet på heltidsstudier ska ha en aktivitet som uppnår 100 procent. Aktiviteten på 100 procent kan bestå av upp till 20 procent institutionstjänstgöring medan övrig tid består av doktorandstudier. Om institutionstjänstgöringen uppgår till en mindre andel än 20 procent så måste doktoranden därmed ägna sig åt studier i sådan omfattning att den totala aktivitetstiden uppgår till 100 procent.

Det är ostridigt att Fahima Ayub Khan varit tjänstledig och att hennes totala aktivitetsnivå därmed inte uppgått till 100 procent under hela den tidigare tillståndstiden eller hela den ansökta tillståndstiden. Frågan är om detta påverkar hennes rätt till uppehållstillstånd.

Domstolen har framfört att tjänstledigheten inte påverkat Fahima Ayub Khans studieresultat. Att studieresultatet inte påverkas ingår inte i frågan om kravet på heltidsstudier är uppfyllt. Studieresultatet ingår istället i kravet på godtagbara framsteg i studier, som om det inte är uppfyllt kan medföra att förlängt uppehållstillstånd vägras (5 b kap. 18 § andra stycket UtlL).

När det blir aktuellt att bedöma en ansökan om förlängt uppehållstillstånd kan mindre avvikelser från kravet på heltidsstudier godtas. Det framgår av MIG 2021:17. Där var det dock fråga om en förlängning av den allra sista studietiden och det fanns inte tillräckligt med poäng kvar för att motsvara heltidsstudier. I förevarande ärende såg omständigheterna annorlunda ut. Här var det vid tidpunkten för Migrationsverkets beslut fråga om att Fahima Ayub Khan hade tillräckligt med tid kvar på sin antagning/anställning som doktorand för att denna skulle kunna uppgå till heltidsstudier,

eftersom slutdatumet för hennes studier då beräknades till den 7 augusti 2026. Hon valde dock att vara tjänstledig från sin institutionstjänstgöring så att aktiviteten som helhet inte uppgick till 100 procent.

Lagstiftaren har i utlänningslagen inte angett några närmare ramar för vad en mindre avvikelse kan vara.

Migrationsverket menar att frånvaro på grund av tjänstledighet om 20 procent inte är att anse som en mindre avvikelse från kravet på heltidsstudier. Den i målet aktuella perioden av ledighet är heller inte tillfällig eller kort utan har varat i minst 14 månader. Det vill säga att under mer än en fjärdedel av en total tid för doktorandstudier om fyra år har det inte varit fråga om heltidsstudier.

Det finns i lagstiftningen ett krav på heltidsstudier och det är Migrationsverkets uppfattning att det innebär att en doktorand ska ha en aktivitetstid på 100 procent, med eller utan institutionstjänst. Orsaken till den lägre aktivitetstiden i aktuellt mål beror på att Fahima Ayub Khan varit tjänstledig i den omfattning som motsvarar hennes institutionstjänstgöring, och inte på att hon varit frånvarande på grund av i lagstiftningen etablerade och skyddade skäl som sjukdom eller föräldraledighet. Ett avslag på förlängningsansökan kan därför inte bedömas vara oproportionerligt.

Sedan prövningstillstånd meddelats bör migrationsdomstolens dom därför upphävas samt verkets beslut fastställas.

Samråd har skett med rättsliga experten [REDACTED] vid migrationsrättsenheten.

[REDACTED]

Processförare

Övrig information

Adress till den klagande:

